

PROKURATUUR

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	01.07.2024, Tallinn
Koostaja ametinimetus ja nimi:	ringkonnaprokurör Ilona Litvinova
Ametiasutuse nimi:	Põhja Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	24231750467
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 423 lg 1
Kahtlustatava nimi (isikukood):	Xxxx Xxxx (xxxxx)
Kuriteo toimepanemise aeg:	15.11.2023

Põhja Ringkonnaprokuratuuri menetluses on kriminaalasi nr 24231750467, mille esemeks on Xxxx Xxxxi poolne liiklusnõuete rikkumine ettevaatamusest, millega tekitati inimesele raske tervisekahjustus.

Kriminaalmenetluse käigus esitati Xxxx Xxxxile KarS § 423 lg 1 järgi kahtlustus, mille sisu on järgmine.

15.11.2023 kella 08:08 paiku juhtis Xxxx Xxxx Harjumaal Tallinnas Linnu tee 31A juures mootorsõidukit Volkswagen Caddy, reg.märk xxx xxx. Tema ei olnud piisavalt hoolas ja tähelepanelik ning alustas teega kõlgnevalt alalt (hoovist) väljasõitu, veendumata selle ohutuses. Sõiduteele parempööret sooritades sõitis Xxxx Xxxx otsa tema suhtes paremalt vasakule mööda kõnniteed liikunud jalakäijale Xxxx Xxxxle (xxxxx), kes kukkus ja haakus sõiduki alla ning lohisest mõned meetrid sõidukiga kaasas, kuni see kaaskäijate (jalakäijate) poolt peatati. Otsasõidu tagajärjel sai Xxxx Xxxx rasked tervisekahjustused, mis kestavad vähemalt neli kuud.

Eespool kirjeldatud tegevusega rikkus Xxxx Xxxx ettevaatamusest järgmisi liikluseaduse (edaspidi ka LS) sätteid:

- LS § 14 lg 2, mille kohaselt peab iga liikleja, liikluse korraldaja ja muu isik järgima liiklusalaste õigusaktide nõudeid, olema liikluses hoolikas ja ettevaatlik ning tagama liikluse sujuvuse, et vältida ohtu ja kahju tekitamist;
- LS § 16 lg 1, mille kohaselt peab liikleja olema viisakas ja arvestama teiste liiklejatega ning oma käitumises hoiduma kõigest, mis võib takistada liiklust, ohustada või kahjustada inimesi, vara või keskkonda;
- LS § 17 lg 3, mille kohaselt parklast, õuealalt, puhkekohast, teega kõlgnevalt alalt või nende juurdesõiduteelt teele sõitest peab juht andma teed igale teel liiklejale, kui teeandmise kohustus pole liikluskorraldusvahenditega reguleeritud teisiti;
- LS § 33 lg 2 p 8, mille kohaselt on juht enne paigalt liikuma hakkamist, manöövri või sõiduki seismajäämise alustamist kohustatud veenduma, et see on ohutu ega takista või ohusta teisi liiklejaid ning teel töötajaid;
- LS § 35 lg 1, mille kohaselt ei tohi juht oma tegevusega ohustada jalakäijat, kergliikurijuhti, robotliikurit ega jalgratturit. Eriti tähelepanelik peab juht olema lapse, vanuri ning haigustunnustega, liikumispuudega ja pimedaga inimese suhtes.

Seega pani Xxxx Xxxx toime mootorsõiduki juhi poolt liiklusnõuete rikkumise ettevaatamatusest, millega on inimesele tekitatud raske tervisekahjustus, s.o KarS § 423 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo.

Prokurör, tutvunud kriminaalasja materjalidega, jõudis seisukohale, et kahtlustatava suhtes on võimalik kriminaalmenetlus lõpetada KrMS § 202 alusel, kuna tema süü KarS § 423 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemises ei ole suur ning kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi.

KrMS § 202 lg 1 sätestab, et kui kriminaalmenetluse ese on teise astme kuritegu ja selles kahtlustatava või süüdistatava isiku süü ei ole suur ning ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju ja tasunud kriminaalmenetluse kulud või on võtnud endale kohustuse tasuda kulud ning kui kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi, võib prokuratuur kahtlustatava või süüdistatava nõusolekul taotleda, et kohus kriminaalmenetluse lõpetaks. Sama paragrahvi lõike 7 kohaselt, kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, võib kriminaalmenetluse lõpetada ja kohustused määrata prokuratuur.

Prokurör leiab, et kahtlustatavale ette heidetud tegu on kohtueelse menetluse käigus kogutud tõenditega leidnud täielikku tõendamist, on KarS § 423 lg 1 järgi õigesti kvalifitseeritud ning kahtlustatav on selle toimepanemises süüdi.

Samas on prokuröri hinnangul kriminaalasjas ilmnenud asjaolud, millest tulenevalt ei ole kahtlustatava süü suur ja avalik menetlushuvi tema karistamiseks puudub.

Kahtlustatavale inkrimineeritud kuritegu on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära. Käsitletava paragrahvi sanktsioon näeb ette rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistuse. Sellised suhteliselt madalad karistumäärad näitavad, et antud juhul on tegemist seadusandja silmis kergemaliigilise kuriteoga ning seega on väiksem ka selle kuriteo toime pannud isiku süü. Vaadeldav tegu on toime pandud ettevaatamatusest, mis tähendab, et kahtlustatav ei ole liiklusseaduse nõudeid rikkunud tahtlikult, kuid hoolika käitumise korral oleks ta saanud liiklusõnnetuse ja raske tagajärje saabumise ära hoida. Ettevaatamatu teo ebaõigussisu on võrreldes tahtliku teoga väiksem ning ohtlikkus madalam, mistõttu on väiksem ka selle toime pannud isiku süü.

28.02.2024 toimunud kahtlustatavana ülekuulamisel tunnistas Xxxx Xxxx end temale inkrimineeritud kuriteos süüdi ning avaldas sügavat kahetsust toimunu pärast. Kahtlustatav kinnitas, et soovib kannatanule kiiret paranemist ning ilmutas valmidust teda igakülgsest abistama. Menetluse kestel saatis kahtlustatav kannatanule kirja, milles vabandas tema ees ning pakkus omapoolset abi (tl 36). 01.07.2024 kriminaalmenetluse lõpetamise vormistamisel, suheldes prokuröri vahetult, väljendas kahtlustatav samuti siirast kahetsust toimunu pärast.

Seega esineb antud asjas kahtlustatava puhtsüdamlik kahetsus, mis on KarS § 57 lg 1 p 3 kohaselt karistust kergendav asjaolu, mis vähendab kahtlustatava süüd.

Kahtlustatav on varem kriminaalkorras karistamata, samuti ei olnud varasemalt tema suhtes otstarbekuse tõttu lõpetatud kriminaalmenetlusi. Pärast juhtunut ei ole kahtlustatava suhtes muid uusi kriminaalmenetlusi alustatud. Seega puudub eripreventiivne vajadus kahtlustatavat kriminaalkorras karistada, kuna ei ole põhjust arvata, et karistamisest loobumine võib tingida uute süütegude toimepanemist tema poolt. Prokuröri hinnangul on karistuse eesmärgid saavutatavad rahalise kohustuse panemisega kriminaalmenetluse lõpetamisel.

Rahalise kohustuse suuruse kindlaksmääramisel võtab prokurör arvesse järgmisi asjaolusid. Riigi peaprokuröri 15.03.2022 juhise nr RP-1-2/22/1 p 2.4.1. sätestab, et rahalise kohustuse alammäär täisealise isiku puhul on pool miinimumpalgast määruse koostamise kuupäeva seisuga. 2024. aastal

moodustab miinimumpalk 820 eurot, millest pool on 410 eurot.

Kahtlustatava näol on tegemist isikuga, kes on pensionär ning kelle igakuine sissetulek ei ületa 900 eurot. Seega on ilmne, et kahtlustatava poolt riigituludesse makstav summa üleliia suur olla ei saa. Peale selle, ei saa tähelepanuta jätta kahtlustatava aktiivset tegevust kannatanule tekitatud kahju hüvitamiseks. Nimelt ilmneb prokuratuurile esitatud 20.06.2024 kohtuvälisest kokkuleppest ja kannatanu esindaja 21.06.2025 e-kirjast, et kahtlustatav tasus kannatanule tekitatud mittevahalise kahju hüvitamiseks 11 000 eurot ühekordse maksena (tl 138-143).

Kirjeldatud olukorras peab prokurör põhjendatuks määrata kahtlustatavale rahaline kohustus, mille suurus jääb peaprokuröri poolt kehtestatud alammäära lähedale.

Prokurör leiab, et kahtlustatava kriminaalkorras karistamine ei ole põhjendatud ka üldpreventiivsetel eesmärkidel. Käesoleva kriminaalmenetluse lõpetamine ei mõjuta negatiivselt ühiskonna usku õiguse kehtivusse. Riik on isiku käitumisele üheseltmõistetavalt reageerinud, tema on oma teo keelatuses aru saanud ning kahetseb seda. Seega ei saada käesoleva kriminaalasja menetluse lõpetamine ühiskonnale õiguse kehtivuse osas mingeid negatiivseid signaale.

Kriminaalmenetluse kulud valitud kaitsjale makstud tasu näol on kahtlustatav valmis võtma enda kanda. Samuti on kahtlustatav nõus hüvitama muud kriminaalmenetluse kulud, nimelt isiku kohtuarstliku ekspertiisi maksumuse 155 eurot.

Kannatanu Xxxx Xxxx esitas esindaja Danil Lipatovi vahendusel 07.06.2024 tsiviilhagi, milles palus kahtlustatavalt ja tsiviilkostjalt AB „Lietuvos draudimas“ Eesti filiaalilt (PZU kindlustus) välja mõista temale tekitatud kahju. Seisuga 21.06.2024 saavutasid pooled eespool mainitud kohtuvälise kokkuleppe kuriteo tagajärjel kannatanule tekitatud kahju suuruses ning hüvitamise korras ja tähtajas. Käesolevaks hetkeks on kahju täies ulatuses hüvitatud, ja seda muuhulgas tänu kahtlustatava aktiivsele panustamisele.

Kannatanule on KrMS § 202 järgse kriminaalmenetluse lõpetamise olemus ja tagajärg selgitatud, tema on sellest aru saanud ja sellega nõus.

Karistusõiguslikud sanktsioonid peavad säilitama oma *ultima ratio* iseloomu ehk jääma isiku käitumise suunamisel riigi viimaseks vahendiks. Karistust kohaldatakse üksnes siis, kui selle järele on tungiv vajadus ning muudest vahenditest ei piisa.

Antud juhul leiab prokurör, et üld- ega eripreventiivsetest vajadustest lähtuvalt ei ole kahtlustatava suhtes kriminaalmenetluse jätkamine ega tema karistamine vajalik, vaid edaspidise õiguskuulekuse tagamiseks piisab kahtlustatava suhtes KrMS § 202 lg 2 sätestatud kohustuste kohaldamisest. Seega puudub kahtlustatava suhtes kriminaalmenetluse jätkamiseks avalik menetlushuvi.

Juhindudes KrMS §-dest 202 ja 206, prokurör

määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 24231750467 menetlus.
2. **Kohustada Xxxx Xxxxit maksma riigituludesse 450 (nelisada viiskümmend) eurot hiljemalt 01.08.2024.**
3. **Kohustada Xxxx Xxxxit hüvitama kriminaalmenetluse kulud, milleks on isiku kohtuarstliku ekspertiisi (ekspertiisiakt nr 23E-AOI00355) maksumus 155 eurot, hiljemalt 01.08.2024.**
4. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: tõkendit ega muid kriminaalmenetluse tagamise vahendeid ei kohaldata.
5. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid:

- 1 DVD-plaat fotodega sündmuskohalt ja sõidukist, 1 CD-plaat videoregistraatori salvestisega ning 1 CD-plaat kõnesalvestisega jätta kriminaalasja materjalide juurde.
 - 6. Riiklikus sõrmejälgede registris ja riiklikus DNA-registris sisalduvate andmete kustutamine: andmed puuduvad. Andmed, millest KrMS § 206 lõike 2¹ alusel tuleb teavitada kriminaalmenetluse lõpetamisest Eesti Kohtuekspertiisi Instituuti, puuduvad.
 - 7. Kriminaalmenetluse kulud:
 - otsustus isiku kohtuarstliku ekspertiisi kulu osas sisaldub käesoleva määruse resolutsiooni punktis 3;
 - kahtlustatava kulu tema poolt valitud kaitsjale vandeadvokaat Indrek Sirgile jätta täies ulatuses kahtlustatava kanda.
- Käesolevas määruses nimetatud kohustuste täitmine ei välista kuriteo tagajärjel kaudselt kahju saanud isikute poolt varaliste nõuete esitamist teo toimepanija vastu, muu hulgas on Eesti Tervisekassal õigus välja nõuda tervisekassa poolt hüvitatud kannatanu ravikulud.
- 8. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 on käesoleva määruse koopia antud kahtlustatavale Xxxx Xxxxile ja tema kaitsjale allkirja vastu. Ühtlasi saadetakse käesoleva määruse koopia kannatanu Xxxx Xxxxle ja tema esindajale Danil Lipatovile, samuti Eesti Tervisekassale.
 - 9. Kannatanul on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul Põhja Ringkonnaprokuratuuris aadressil Lubja tn 4 Tallinn. Kui füüsilisest isikust kannatanu ei valda eesti keelt, võib ta kümne päeva jooksul taotleda kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab.
 - 10. KrMS § 207 lõigete 2 ja 3 alusel võib kannatanu põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul esitada kaebuse Riigiprokuratuurile, asukohaga Wismari 7, Tallinn 15188.

Ilona Litvinova
Ringkonnaprokurör

Määruse koopia olen kätte saanud. Olen nõus täitma minule kriminaalmenetluse lõpetamise määrusega pandud kohustusi. Minule on selgitatud, et käesolevas määruses loetletud kohustuste täitmata jätmise korral kuulub kriminaalmenetlus käesolevas kriminaalasjas uuendamisele.

(nimi, allkiri, kuupäev)